

יצירת קבוצת מתנדבים מאורגנת לסייע לתושבי השכונה בשעת חירום

מדריך מקוצר לשכונות, מעכשיו לעכשיו

בעריכת: פרופ' אדר בן אליהו, כפיר זכריה ודר' מיכל בן גל

מרכז הידע והמחקר הלאומי בתחום ההיערכות למצבי חירום

הארועים המחרידים בעוטף עזה העלו את החשיבות הרבה של התארגנות תושבים בשכונה למצבי חירום. המסמך למטה נועד לתת מתווה פשוט לתושבים המעוניינים לארגן בשכונתם תשתית להתארגנות אזרחית שתתפקד בשעת חירום – **בנוסף ובתיאום** עם המערכות הקיימות ברמת הרשות המקומית והמדינה. המסמך כולל המלצות למשימות ופעולות של צוותי פעולה שניתן ליישם בכל שכונה.¹

יצירת צוותי עבודה והקצאת משימות לכל צוות

משימות	צוות
ראייה כוללת - של כל התמונה ²	צוות היגוי (2-3 אנשים)
הפצת ההתארגנות בשכונה פנייה לתושבים הכוללת פרטים ליצירת קשר וטופס/קישור למילוי פרטי המתנדבים (שם, טלפון כתובת) והמשאבים שברשותם (בעלי מקצוע כגון: רופאים חובשים, מטפלים לתופעות פוסט-טראומטיות, מדריכי נוער/ מורים, גננות, שידועים להעסיק ילדים, עובדים סוציאליים, בעלי יכולות טכניות (חשמלאים, אינסטלטורים, רתכים וכד'), ויכולות/אמצעים (כגון נושאי נשק ברשיון בעלי רכב 4x4, בעלי גישה לציוד מכני ועוד) מיפוי קבוצות קיימות בשכונה (הורים לילדי גן ובית ספר, שכנים וכ"ו) איתור ומיפוי מתנדבים מיפוי ההון האנושי בטבלה מסודרת (ראו תבנית בנספח 1)	צוות התנעה
יצירת קשר עם הרשות המקומית – מחלקת ביטחון / קב"ט האם יש כבר צוות חירום שכונתי / יישובי? מי איש או אשת הקשר איסוף פרטי התקשרות לגורמים אחרים (פקע"ר, משטרה, כב"ה, מד"א, בתי חולים ומרפאות...) ראו נספח 2	צוות קשר עם גורמי חוץ
יצירת מפה של השכונה - מי נמצא בכל בנין (מי יכול לעזור במה, מי צריך עזרה ארגון רשימת "אחראי בניין" ויצירת קבוצת ווטסאפ כדי לאפשר תקשורת בין הבניינים מיפוי צרכים פיזיים בשכונה (תקינות מקלטים וממ"דים) מיפוי אוכלוסיות: קשישים, ילדים, עובדים זרים, צרכים מיוחדים מיפוי מה שקיים: מבנים/מקומות לפעילויות השונות (ילדים, נוער, קשישים, עזרה ראשונה ועוד) הכנת טבלאות אקסל מפורטות (ראו תבנית בנספח 3)	צוות ארגון ומיפוי השכונה

¹ בחלק מהרשויות המקומיות קיימים פועלים צוותי חירום יישוביים (צח"י) ושכונתיים (צח"ש) – ראו: "צוות חירום וחוסן יישובי (צח"י)" שנכתב ונערך ב- 2018 על ידי משה ברנדר ואבי סנדר ממשד העבודה והשרותים החברתיים:

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/molsa-publications-emergent-teams-tzachi-02-2023/he/Documents_Publications_emergency-teams-tzachi-02-2023.pdf

מומלץ לעיין בחלק השני של המסמך בע' 91-100
² ראו ע' 137 במסמך הנ"ל

צוות	משימות
צוות מבצעי	ארגון כיתת כוננות (בעלי רשיון לנשק) ³ ארגון מתנדבים לסיוע ראשוני (כבאות, חילוץ, עזרה ראשונה) ⁴
צוות רפואה	אנשי רפואה, חובשים, מגישי עזרה ראשונה ⁵
צוות רווחה	אנשי טיפול סוציאלי ורפואת הנפש ⁶
צוות ילדים ונוער	ארגון פעילויות ⁷ עזרה למשפחות
צוות תחבורה והובלה	ארגון בעלי נגישות לאמצעי תחבורה, הובלה ורכבי שטח
צוות לוגיסטיקה	לארגון והבאת ציוד ⁸
צוות תקשורת פנים-שכונתית והסברה	הכנת מידע והפצתו, קבלת מידע והעברתו למי שיכולים לטפל ⁹
צוות טכני	עזרה בתיקוני תקלות וכ"ו, אנשי מיחשוב שיכולים לעזור עם ארגון המידע

משימות מפורטות לכל צוות:

קבלת החלטה - מי מובילה כל צוות (1-3)

ארגון רשימת אנשי הצוות ופרטי קשר

פתיחת קבוצת ווטסאפ צוותית

קיום פגישת היכרות עם הצוות

היכרות עם השכונה (הגדרת המרחב הגיאוגרפי הרלוונטי לשכונה – הרחובות, בניינים) – רצוי הגדרה גמישה, לאפשר שינויים

החלטה האם צריך/אפשר להוסיף עוד אנשים

זיהוי מה צריך בשכונה ומה הצוות יכול לעזור, תוך תיאום והחלפת מידע עם הצוותים האחרים (לדוגמה: צוות רווחה יכול לאתר משפחות בהן אחד מבני הזוג במילואים ולהעביר את המידע לצוות ילדים ונוער, או לאתר בעלי צרכים רפואיים ולקשר עם צוות רפואה וכ"ו)

הגדרת משימות ישימות לטווח קצר

ארגון רשימת משימות ומי אחראי על מה (רשימה מתעדכנת, רצוי באקסל)

ארגון רשימת משאבים (ראו נספח 2)

יצירת קשרים עם הצוותים האחרים במידת הצורך

³ ראו ע' 144 במסמך

⁴ ראו ע' 168 – 169 במסמך

⁵ ראו ע' 143 במסמך

⁶ ראו ע' 138 וכן 161 – 167 במסמך הנ"ל

⁷ ראו ע' 139

⁸ ראו ע' 142 במסמך

⁹ ראו גם ע' 140 – 141 וכן 158 - 160 במסמך

נספח 1: מיפוי ההון האנושי בשכונה: בעלי תפקיד/ידע/ניסיון (דוגמאות)

[לקישור לטבלאות בפורמט אקסל לחצו כאן](#)

מקצוע	שם	טלפון	כתובת
רופאה			
חובשת			
מרפא בעיסוק			
פיזיותרפיסט			
כבאי			
בעל ידע בחילוץ והצלה			
חיילת בשרות פעיל			
פרמדיק +נהג אמבולנס			
פסיכולוג			
פסיכיאטר			
מטפלת בנושאי טראומה			
נושאת נשק ברשיון			
מהנדס חילוץ והצלה			
נהגת אוטובוס			
מטפלת רגשית באומנות			
מדריך נוער			
גננת			
מורה			
חשמלאי			
אינסטלטור			
איש מחשבים			

נספח 2: פריסה ופרטי קשר לכוחות חירום אזורים וארציים (דוגמאות)

מרחק נסיעה (משוער)	זמן קבלת מענה	טלפון	איש/אשת קשר	שם הכוח
				אגף ביטחון בעירייה
				אגף רווחה בעירייה
		1207		פיקוד העורף
		100		משטרת ישראל
		101		מד"א
		102		כב"א
		103		חברת חשמל
		08-9253321		מוקד להגנת הסביבה
		106/107/108		מוקד רשות מקומית
		04-7772222		בית חולים רמב"ם
		04-8250211		בית חולים כרמל

נספח 3: מיפוי משאבים בשכונה (דוגמאות)

משאבים פרטיים

כתובת	טלפון	שם בעלים	כמות	סוג הציוד
				נשק ברשיון
				גנרטור
				כלי עבודה
				ציוד אלקטרוני (מחשבים)
				ציוד מכני כבד
				טרקטור
				ג'יפ
				עגלה נגרת

משאבים קהילתיים

טלפון	שם האחראי	מיקום	פירוט	סוג הציוד
			דיפיבולטור, בלוני חמצן, ציוד עזרה ראשונה	ציוד חירום רפואי
				ציוד כיבוי אש
				גנרטורים
				נגררים לרכב (מים, עגלה)
				חנויות מזון
				ציוד חירום
				כספומטים
				מקלטים
				מרפאות
				מבני ציבור (מוסדות חינוך, מתנ"סים...)